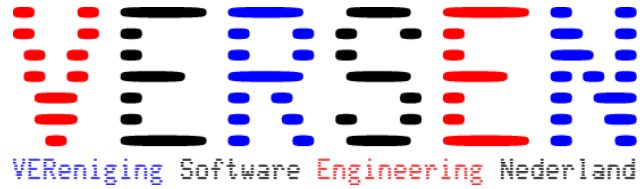

Ver. Software Engineering Nederland
Science Park 123
1098 XG AMSTERDAM
<http://www.versen.nl>
info@versen.nl

Ministerie van Algemene Zaken
T.a.v. minister-president Mark Rutte
Binnenhof 19
2513 AA Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. minister Hugo de Jonge, minister Martin van Rijn en de heer F. Sijbesma
CC: COVID19-App@minvws.nl
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Ministerie van Justitie en Rechtsbescherming
T.a.v. minister Ferdinand Grapperhaus
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Betreft: risico's overheidsaanbesteding COVID19-App

Amsterdam, 16 april 2020

Geachte minister-president Rutte, minister De Jonge, minister Van Rijn, minister Grapperhaus, heer Sijbesma,

De Vereniging Software Engineering Nederland (VERSEN) representeert alle onderzoeksgroepen in Software Engineering in Nederland, waaronder de ondertekenaars van deze brief. We signaleren dat er grote risico's kleven aan uw huidige beleid om het ontwerp en de implementatie van een COVID19-App uit te voeren door middel van een gehaaste overheidsaanbesteding. Daarnaast bieden we advies, op hoofdlijnen, voor een koerswijziging.

- **De maatschappelijke invloed van een ontwerp- of implementatiefout in een COVID19-App zal enorm groot zijn.** Het gaat niet alleen in het algemeen om mogelijke grootschalige schendingen van de privacy en andere burgerrechten, maar in het bijzonder om *de persoonlijke veiligheid van grote groepen mensen* in de samenleving. Daarnaast zijn *zowel gemiste als overbodige meldingen van besmetting ook direct schadelijk voor de gezondheid.*
- **De ontwikkeling van een COVID19-App is foutgevoelig.** De belangrijkste factoren zijn de interdisciplinaire en innovatieve aard van een dergelijke app. Er is -zelfs zonder enige tijdsdruk- niet alleen een grote kans op kinderziektes, maar ook op banale misverstanden en menselijke vergissingen.

- De mogelijke effectiviteit van een dergelijke app is op dit moment nog niet bekend en ook wat precies de juiste functionaliteit zou moeten zijn is onbekend.
- Er bestaan theorieën voor het veilig communiceren van locatiegegevens, maar er bestaat geen foolproof methode voor het ontwikkelen van een correcte en veilige software-implementatie daarvan. Een dergelijke implementatie kan gemaakt worden, maar zal ook grondig bestudeerd moeten worden om vast te kunnen stellen dat zij inderdaad veilig is.
- De inhoudelijke kennis over het meten van afstand tussen mensen en de medische implicaties hierover is op zijn minst “innovatief” te noemen, als niet wetenschappelijk onbekend.
- **Het ontwerpen van een goed functionerende en veilige COVID19-App kost tijd.** Het doorlichten van het pakket van eisen, het ontwerp, de implementatie, de validatie en het uitrollen van deze software kost veel meer tijd en zorgvuldigheid dan het huidige proces in voorziet.

Kortom, deze combinatie van maatschappelijke impact en foutgevoeligheid is absoluut geen goede match met het huidige haastige proces.

We willen u in grote lijnen het volgende adviseren:

- De huidige aanbesteding te annuleren en zich te bezinnen of een Nederlandse COVID19-App überhaupt haalbaar en wenselijk is. Er zijn immers al apps in het buitenland ontwikkeld en deels gevalideerd;
- Eventueel een alternatief proces te starten voor de ontwikkeling van een COVID19-App, bijvoorbeeld gemodelleerd naar de publiek/private samenwerkingen zoals die met het topsectorenbeleid zijn georganiseerd;
- Een gedegen systematische software engineering aanpak te volgen met behulp van bewezen software engineering methoden (zoals requirements engineering, code review, automatisch testen), zodat de app niet alleen juist werkt, maar ook dat het het juiste product is;
- De eis in te voeren dat de broncode en de ontwerpen van een COVID19-App te allen tijde in het openbaar beschikbaar zijn (open-source), zodat onafhankelijke studies kunnen worden gedaan naar de functionaliteit en veiligheid van de software;
- Zich ook te laten adviseren door software-technologie experts, zoals daar zijn: Bureau ICT toetsing (BIT), Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI), Koninklijke Nederlandse Vereniging van Informatieprofessionals (KNVI), Informatica Platform Nederland (IPN), Centrum Wiskunde & Informatica (CWI) en VERSEN;
- Te studeren op, of zich zelfs aan te sluiten bij, andere Europese initiatieven. Er bestaat bijvoorbeeld een Europees initiatief genaamd “Decentralized Privacy-Preserving Proximity Tracing (DP³T)”, waarbij ook al Nederlandse verenigingen, bedrijven en universiteiten aangesloten zijn.

Vanwege de urgentie en het mogelijke belang van een COVID19-App staan de leden van VERSEN klaar om bij te dragen waar ze kunnen.

Met vriendelijke groet,

Members of the VERSEN board

Prof. dr. M. Huisman
UTwente

Prof. dr. P. Avgeriou
*Rijksuniversiteit
Groningen*

Dr. A. Serebrenik
TU Eindhoven

Prof. dr. J.J. Vinju
TU Eindhoven

Prof. dr. P. Klint
*Universiteit van
Amsterdam*

Prof. dr. T. van der
Storm
*Rijksuniversiteit
Groningen*

Prof. dr. J. Jeuring
Universiteit Utrecht

Prof. dr. ir. J.F. Groote
TU Eindhoven

Dr. I. Malavolta
Vrije Universiteit

Prof. dr. M. Stoelinga
UTwente

Dr. A. Zaidman
TU Delft

Dr. S. Roijackers
Universiteit Utrecht

Prof. dr. P. Lago
Vrije Universiteit

Prof. dr. F. de Boer
Universiteit Leiden

Prof. dr. M.G.J. van
den Brand
TU Eindhoven

Dr. B. Heeren
Open Universiteit

Prof. dr. F. Vaandrager
Radboud Universiteit

Dr. C. Grellck
*Universiteit van
Amsterdam*

Prof. dr. G. Keller
Universiteit Utrecht

Prof. dr. E. Visser
TU Delft

Dr. J. Perez
*Rijksuniversiteit
Groningen*

Prof. dr. A. Rensink
UTwente

Prof. dr. M. van
Eekelen
Open Universiteit

Prof. dr. B.
Tekemirdogan
*Universiteit
Wageningen*

Prof. dr. F. Arbab
Universiteit Leiden

Prof. dr. J.J.M.
Hooman
RU Nijmegen

Prof. dr. J-P. Katoen
UTwente

Prof. dr. M. Aksit
UTwente

Prof. dr. A. van
Deursen
TU Delft

Prof. dr. S.
Brinkkemper
Universiteit Utrecht

Prof. dr. ir. H. Reijers
Universiteit Utrecht

Prof. dr. H. Geuvers
RU Nijmegen